

HRVATSKA RIEČ

Predplatna ciena: na godinu K 12. — Za prošle godine K 6. — Za *Šibenik* na godinu donošanjem u kuću K 12. — Za *Inozemstvo* na godinu K 12. — Višve poštaraki trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativu i utižuvu u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 16 para petiti redak ili po pogodbi, te primaju samoni, koji se unaprijed plate. — Priobčena pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po petiti redak. — Netrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi ne vraćaju.

Najsramotniji savez.

U Spljtu je, kako je poznato, prekojučer viečala utvarkaštranka vrhu načina, kako će da stupi u savez sa „demokratima“.

U osam sati u večer svršilo je to viečanje podpunim sporazumom, koji sastoji u tom: 1. da se „demokratima“ prepušta kotar spljetski; 2. da im se ne prepušta, kako su tobože zahijevali, kotar makarsko-neretvanski; 3. Prhvaćen je zahijev „demokrata“ da „H. Stranka“ ne smije iznieti kandidature dvaju hofrata Vukovića i Tončiča.

Evo ovaj i ovakav sporazum mi smatramo najšramotnijim, najkukavijim i najpodlijim činom u povjesti dalmatinske političke borbe.

Jer to nije ni sporazum, nego najkukavnija prevara sa strane utvarkaških i demokratskih perjanica nad jadnim njihovim pristašam.

Da je prevara, mi smo to nekidan javili, jer smo po vjerodostojnim i upućenim osobama doznali bili, u čemu će tobožnji zahijevi demokrata sastajati i u čemu će im Utvara udovoljiti. Svaki vidi da se izpunilo što smo nekidan javili.

I nije moglo biti drugačije. Vuković, Tončič, Ivčević, Biankini, Alačević, Smolaka danas su jedno društvo i kao takovo tražili su način kako bi se spasili svi.

Trebalo je pred neupućenim prikriti bilo čim one poznate napadače i sramotne uzmake; trebalo se na neki način rehabilitirati pred javnošću kao opozicionalni elementi; trebalo je, ondje gdje bi moglo biti opasno, dati mogućnosti svećenstvu, da ono spašava što tobože odbaciva savez naprednjački i antikerikalni.

Za to se izabralo Tončiča i Vukovića, jer ovi (mogu) to podnielti, i jer su ovi poznati da negledajući ni na sredstva, ni na časti i da su spremni isto tako na denunciju kao i na kršenje javno zadane rieči.

I svi su na tu sramotnu igru pristali, a vjerodostojni nam rekohše, da je uprav misao ovakove prevare bila nadahnuta svojim drugovima od samog Vukovića.

Da je ovako jasno ne dokazati, jer s jedne strane sličnoga saveza nemože biti među strankama, ako već unapred nisu one to dogovorone odlučile, a s druge sve okolnosti govore za to, da je ono gnjusna prevara dostojna ljudi koji ju hoće provesti.

Ima dokaz, da je Smolaka preporučio svojim najvjernijim da rade za Vukovića (v. „H. Dnevnik“) a onda Alačević, Macčević i slični

telatili su na vas glas, da Vukovića i Tončiča ne treba radi javnosti nositi kao stranka ali da im i utvarkaši i sinovi utvarkaša moraju dati svoje glasove.

Kad dvie stranke sklupaju kompromis, to se uvijek odnosi na stvar, na mjesta, na izborne kotare, na obće točke radnog programa, na taktiku itd., ali nikad na pojedine osobe u smislu, da se jednu ili drugu ne smije kandidovati. To bi značilo zapoviedati, iz tuđe stranke izključivati nepzine članove, a to se ne može prepostaviti i ako se ikad do takih zahijeva dodje, znači, da se hoće silom prekinuti dogovore, onemogućiti ih.

Što se dakle nisu pregovori prekinuli između dvie skupine ljudi u Spljtu, znači, da su dogovorone radili i da je toj radnji kumovao Vuković i valjda Tončič, koji u istinu misli kandidovati.

Dokaz njihovog dogovora leži i u tomu, što je „demokratima“ prepušten sam kotar spljetski. Zadarski i makarsko-neretvanski bit će prepušteni onoj dvojici, koji su tobož od obe stranke obdruženi.

Obdruženi su od utvarkaši „demokratičke“ njezine kćeri Vuković i Tončič i po tom za njih ne bi smjeli glasovati ni utvarkaši ni „demokrati“, ali onda za njih ne bi nitko glasovao, a u istinu glasovat će i jedni i drugi i utvarka im ne će postaviti protukandidata sasvim da ona smatra te kotare svojima.

Ovakove gnjusobe u životu kompromisa nije se vidilo, a ovakova prevara javna i očita u političkim borbama graniči sa prevaram najgorih zlikovaca.

Nas u obće ne zanima toliko ovo i ovakovo djelovanje utvarkaša i njihovih najvjernijih pomagača u Spljtu, ali ne možemo dokučiti, kako ima ljudi slobodnih, koji se daju voditi na uzici kao kakovi medvedji od varalica, koji se ne stide ni ovakovih sramotnih ugovora proti stranci prava.

Mi razumijemo, da ih sliede svi oni kojima špekulacija politička nosi, a tih je preko obćina i raznih cementnih, parobrodarskih, bolničkih i sličnih poduzeća dosta, ali kako da ih sledi pučanstvo koje od svojih truda mora da živi? Kako bi ih mogli slediti svećenici, proti kojima je ovaj savez u prvom redu naperen?

I ako je kratko vrieme do izbora, nisu se da čemo prispjeti, da razodkrijemo svu gnjusobu saveza za javnost sklupljena u Spljtu dne 8. o. m. j. u 8 sati večer, a u istinu već obđozaloga odavna u savjesti, u duši, u značaju onih koji su ga sklupali.

IZMJEDJU ŽIVOTA I SMRTI.

Iz talijanskoga prevoa DON MARKO VEZIĆ.

I.

Grofica se Julija Silvani pružila nit divan, a glavu, s matim, zavrla u uzglavnjake.

Njezino blijedo i izcedjeno lice u tragove dugih patnja; bi rieči — po njeznim crtama, da je bila liepa, ali su fizični kuni, pa nek je jošie mlada, prouzročili, da je prije zemana uvela bujnost njezine pitii. Ruke su, bi rieči, voštane i nemoćne polegale na ubavo svagdašnje ruho od bielog „casimiri“, atlasom obšiveno, a uz život svilenim gajtanom i kitama priviezano. Crne njezine oči na mahove munjom sinu, a na mahove ti se čini, da su se utrnule i bez izrazitosti su. Čitav kip prikazuje neku nehajnost, a to je znamen, da je njezina snaga izpjukana.

Kraj nje siedi liečnik — izmiedju najokajlih je u gradu — i dok se na nju navraća sažalnim pogledom, promišlja se, koji bi joj liek pripisao, da joj boli pritišća.

Kad boleštnica razvrže muk i slabunjavim će glasom:

— Doktore, recite vi meni istinu, ali čeli istinu. Dokle je još meni živjeti?

Doktor sprdnu, ko da je puška izmetnuta, nu brže se obćue sabra, okrene se grofici i s posmjehom joj odgovori:

— Ma o čemu vi to govorite moja go-

spodjo! Vjerujte, nije razloga takim se pitanjima baviti. Besjedimo o čemu veselu.

— To nije odgovor! — banu grofica. — Ako vam upravlam ovaj upit, nije to sa neke ljubopitnosti, već što mi je nužno saznati istinu. . . . Nužno mi je, jeste li me razumjeli? A i ne spredajuć mi možete istinu očitovati. Kad se ovoliko podnielo, koliko sam ja, kad se podnosi i bez koje nade, tu smrt ne plaši, već se izčekiva sa posmjehom na ustnama ko oblakšica i izpriproštenje. Nu uvjeravam vas, da mi je nužno znati, koliko se još mogu uadati.

— A tko će to znati? — ogłosi se liečnik.

— Može se prilučiti, da ču ja, eva me ovdje i zdrava i kriepka, umrijeti prije vas, koja podnašate od duga zemana. Smrt — vi to, grofice, znate — nije u našim rukama.

— Jest, znam ja to, ali vi liečnici možete prokosuriti — ne velju na dlatku — ali onako od prilike. . . . Željela bih eto znati, hoću li moći ovako još koji mjeseć napried pritrukivati.

— Godina, gospodjo, slobodno vam trditi — godina — priveza doktor. — Vaša bolest nije to tako, da se s trena na tren umire. A pa ja se niesam još ni sa pouzdanjem zavadio, da joj ne ču dojakati.

— Mučite, doktore i ne lažite. Znam ja, da mi se nije uzdati u ozdravljenje, a pa nije mi ni stalo, eto da mogu samo računati koji mjeseć. . . . Ne želim ja godina živjeti, odviše bih se izkinila.

U to se doktor izdiže, da se oprostii.

— S Bogom — lanu grofica, izpružujući mu ruku — nemojte me zaboraviti.

Nedom je doktor izašao, zavzoni ona u zvonce i naredi, da joj dovedu njezinu kćerku.

— Majko, majko! — razvika se milotna sedamgodišnja ženskinga, uskakujuć sva obradovana u sobu i primakne se grofici.

— Amo se, Lino, k meni — prousti bolestnica i sredi joj noktii mjesta na divanu.

— Kako si, draga mamice? — izgovori maljušica, obagrli je svojim rućicama i obasu jezerom poljubaca, koje joj majka baš kamatički nadomiri.

Od jedne se grofica nakrenu, kó da čuti boli.

— A sam te, majko moja, povriedila? — upita mala i usput se odvrdie od njezina vrata.

— Ne, Lino, nisi ti meni prouzročila boli.

— Ni ti meni, majko, ne bi nigda naudila, pa da me iza svih naramica stišćaš, dočim, dok me cjeviva gospodja Gjilda, svakoga me puta nemilo zapeče.

— A cjeviva li te učesto gospodja Gjilda? — je dok si ti i otac, a kad sam sama, ne ču na mi pogledati.

— Jesi li bila danas u gospodje Gjilde? — ja niesam bila voljna poći — mala će — nu otac ukumio, da me vodi.

— Pa što ti je rekla gospodja Gjilda? — Da te pozdravim. Eto, što mi je rekla.

— I ništa drugo? Je li što ocu kazala?

— Ne spominjem se. Nigda ja to ne tuvim, što govori gospodja Gjilda, jer je ona zločesta.

— Daje li ti svakoga puta poslasticu?

— Daje, ali je sve isto zločesta, jer dok me ljubi, ono mi udi. A pa ni ja nju ne ljubim, već svu svoju ljubav prikuplam do svoje majke.

— Dok je to izgovarala, iznovice se navračala, pa grli i poljubcima je zasiplje.

Domalo udje grof Silvani, pristalo ljudje, visok i zoran, od onih, kakvih češ čudestvo naći u otmenu družtvu, nu i bez koje karakteristične crte na oblićju i bez mrve, što bi ga nad ostale iznosilo.

On stade do divana, na koji se opružila njegova žena, pruži joj ruku i upita ču je:

— Kako je, Julijo? Osjećaš li danas koju polakšicu?

Grofica uzdigne glavu, napre se kipom, sjede, pozdravi muža s posmjehom i klimakajuć glavom, odvrtii:

— Uviek na istoj.

— Je li bio doktor? — zapita grof.

— Je i podario me berčetinim nadama, nu ja u to malo vjerujem — nadoveza grofica.

— Sirotni Arigo, pusto li si nesretan, kad te za ženu zapala lešina!

— Ne govori tako, Julijo, to je po te gore, jer čudestvo podnosiš.

— Do ubrzo ču ja svoju kraju privesti. (Nastavit će se.)

Izborna zgodovinske.

PAZITE NA IZBORNE IMENIKE!

Izborni imenici su već u svim občinama izloženi. Uporozujemo naše pristae, da budno pripaze na te imenike i da pregledaju, da li je koji pristaša izpušten. Neka se odmah utoci podnesu. Izbornu pravu glasa imaju sve mužke osobe, koje su navršile dvadeset i četvrtu godinu, koji su pripadnici austrijski te su neporočni.

Talijanski kandidat za zadržski kotar. U petak na večer su zadržski talijanski obdržavali u kazalištu „Verdi“ izborničku skupštinu, na kojoj je kandidatom za parlament u zadržskom kotaru proglašen dr. Italo Božić ili — kako se on voli podpisivati — Boxich. Poznato je, da među talijanima Zadra postoji od nekoliko godina jako trvenje i da je dr. Boxich bio kolovodja opozicije protiv grupe, koja je na obćini! No ovi izborni su ih složili te obadva krila jednoglasno Boxicha proglašila. Sam načelnik dr. Ziliotto predložio je njegovu kandidaturu.

Demokrate za Vukovića! „Hrvatski Dnevnik“, koji u Sarajevu izlazi, donio je obširan uvodni članak o političkoj situaciji u Dalmaciji i o predstojećim izborima za parlament. U članku se vjerno prikazuje klonolost i špekulantsvo Utvare te dvovlno i puzavo držanje demokrate. Evo najznačajnije stavke:

„O „demokratskoj stranci“ ne treba nam se dugo zabavljati. Njezin je vodja dr. Smoldaka i time je sve rećeno. Poznato je, da je u svoje vrijeme dr. Smoldaka simpatizirao sa ustrojnjem jedne klerikalne stranke u Dalmaciji. . . . danas je on vodja t. zv. „demokrate“. Demagogijom nastojao je izplivati na površinu. Zaveo je spljetsko seljaštvo, pridružio mu se neki mladi odvjetnici željni materijalnog uspjeha za svoj tobolac. . . . to je stranka bez političkog osvjetloćenja, stranka prevrtljivosti. Danas su uz socijaliste, sutra su protiv njih, sada opet laskaju talijanima, da ih sutra napadnu. . . oni su sve samo ne Hrvati. Najbolje nam karakterise „demokratsku stranku“ i dr. Smoldaku agitacija za nastajne izbore. Višekrat je demokratsko glasilo „Sloboda“ izjavilo, da njihova stranka ne bi mogla u nijednom slučaju glasovati bilo za Vukovića ili Ivčevića, a to je bilo za obšjeniti prostota i da pred nekom javnošću iztaknu tobožnji svoj radikalizam. Dok je dr. Smoldaka tako izjavljiva u svome glasilu, dotle je upravljao privatna pisma na svoje pristae i neretvansko kotaru, u kojima im otvoreno kaže, da ako „hrvatska stranka“ iztakne Vukoviću kandidaturu, da oni moraju sve poradići, da mu osjguraju uspjeh. Jedno takovo pismo imali smo u ruci. Stranka, koja na ovaj način radi, nije drugo nego stranka političkih hoštaplera, a njezini vodje hoštapleri, koji razvikani svoj radikalizam objese o klin kad se radi o njihovim interesima. Inače pošćen čovjek kakovo mišljenje može imati o jednoj stranci, koja je pripravna trgovati sa vlastitim glasilom uz cieniu mandata na carevinskom vieću? Primjetiti nam je, da je „demokratska stranka“ sklopila kompromis sa „hrvatskom strankom“, a iz jednog razloga, jer vidi, da joj izmiće zemljište izpod nogu.“

Pravaški sastanak u Zadru — Kandidat D. Ivo Prodan. Primamo iz Zadra, 8. svibnja: Danas se u našem gradu skupisje na sastanak najvjdijeniji članovi stranke prava iz našeg kotara. Odaziv je bio velik te su rkorov sva mjesta, i omanja, bila zastupana po izaslancima. Bratski i sporazumno viećalo se je o položaju te su sa svih strana podnešeni najpovoljniji izvještaji. Jednoglasno i uz veliko oduševljenje bi iznesena i prihvaćena kandidatura predsjednika stranke prava, D. Iva Prodana za zadržski izborni srez. Njegov je izbor podpuno osjgurano.

Ovom prigodom je i g. L. P. Relja, odlični pravaš u Arbanasima, odustao od kandidature. Omeviš tim liepim i patriotskim činom sve kombinacije, koje su s njegovom kandidaturom spajali svi utvaraši. Ova viest mora da razveseli svakog pravaša.

Glasno o kandidaturi umirovljenog podnamjestnika Tončića još nisu službeno potvrđene. No sva je prilika, da se s njegovim imenom izvodi nedostojan manevar. Zadržski kotar kao eminentno pravaški, dokazati će i ovog puta svim protivnicima, koliko može narodna svijest i ime našeg dićnog vodje Prodana.

Tončić kandidira? Sad se još jedinstveno vidi varka utvaraško-demokratska. Tončić naime kandidira, a demokrate mu se — bajagi — opiru. No dok se ovi prave „dragocieni“, dotle se u biogradskoj obćini Tončićovo ime već pronosi kao ono službenog kandidata.

Marasmus senilis. Glasilo talijanaško u Zadru, „Il Dalmata“, srdi se na nas, što smo ga malke kucnuli po prstima, kada je ono donielo grubi i prostački članak prigodom skupštine u Živogošću, a koji je bio naperen protiv svećenstvu. Sada se „Dalmata“ izvlači, da on nije protiv svećenstvu pisao, nego protiv pojedincima. Ali ako ni napadajim proti pojedincima nije bilo mjesta? Ako su oni samo svoje pravo i dužnost građanina vršili ne pesti i silom, nego savjetom i rieči? Shvaćamo „Dalmata“. Staračka bolest oduzela mu pamćenje te se on ne sjeća, da je drugacije pisao o svećenstvu onda, kada je ono od talijanskih učitelja bilo odnarodjeno. Za takove bolesti ima posebnih odeljenja u šibenskoj bolnici.

Nevejsta „Sloboda“. „Sloboda“ nam se pravi nevejstom. kao da nije razumjela na što smo mi ciljali, kada smo o njihovom vitežtvu govorili. Mi ćemo joj oblo reći, da oni spudaju u red onih vitezoa, koji podbruse pete, kad se namjere na zubale ljude, koji se ne pušaju blati od anonimnih i zasjednih klevećavbi, bježe za skute majčine. Ime im je: kukavice, a talijan ima zato vrlo jak izraz. Vitežovi ne pušaju, da se koješta pred sudom razpravljaju. . . . Vitezovi se znadu ozvati, kada im se rukavica dobaci. . . . Vitezovi moraju znati i imati srca, da brane čast svojega imena. Kukavice su gospoda oko „Slobode“, koji se služe s ljudima, koji i uredovnu tajnu znadu prekršiti, kukavice su, kada šalju u stanove oboružane doušnike, špijune. Zato ona Pratljeva pjesma u „Slobodi“ je kao narućena da okarakterise onu stranku, koja se u nemoralu rodila i razvila, a koja će u robitvu svake vlade sagnjiti. „C. K.“ žig utisnula je demokratska stranka odavna sebi na čelo, i to ne samo u jednom smislu, a ono što na drugom mjestu iz „Hrvatskog Dnevnika“ prenosimo novi prilog je našim mnogobrojnim dokazima.

Iz trogirsko Zagore. Iz tog zapušćenog zaledja Trogira primismo cjeleu jermijađu žalba i tužaba nad nevoljom i biedom, koja onamošnji osromašjeli i zapušteni narod bija. Tužbe su najviše naperele proti dosadanjem zastupniku dru. Ivčeviću, koji se za cjeleog svog zastupnikovanja nije ni gannu, da bi Zagori pomoći izposlovio. Sve onamo zaboravljeno: za ljude nema prohodnog puta skoro, nema u ljetnoj žeži pitke vode za ljude, a blago skapava. U oči svakog izbora Zagorcu obećanja puna kapa i sipalo se kao iz rukava, a nakon izbora ni mukat. Dodijalo o zagorcu i on sad okreće ledja i dosadanjem zastupniku i svim njegovim prirepinam, za koje je vidio, da ga samo varaju. Sada već obigravaju gavranovi izborni kroz zagorska selja i zvećku punim kesama. Ali tim mogu da zavedu samo one riedke sebićnjake, koji do obraza malo drže i koji se ne stide predavati same sebe. No kod poštenog Zagorca ne upaljuje ni to. Crno se piše Ivčeviću. Sve, što u Zagori poštena i čestita, sve je za pravaškog kandidata.

I sa dozvolam za krčme agitiraju. Makarsko Primorje, 5. svibnja. Pri nastupu sadaneg namjestnika razniele su naše novine, da je izdao oštre naredbe pogovarstvima, e bi se krčme umanjile a nove nedopuštale. Ipak, u obće, krčme se roje, i slepićim je očito, da za vrijeme izbora krčme su čudesno vabilo. Kod nas javni službenik Z. . . . prieti i i koji se ne stide predavati same sebe. No kod poštenog Zagorca ne upaljuje ni to. Crno se piše Ivčeviću. Sve, što u Zagori poštena i čestita, sve je za pravaškog kandidata.

I sa dozvolam za krčme agitiraju. Makarsko Primorje, 5. svibnja. Pri nastupu sadaneg namjestnika razniele su naše novine, da je izdao oštre naredbe pogovarstvima, e bi se krčme umanjile a nove nedopuštale. Ipak, u obće, krčme se roje, i slepićim je očito, da za vrijeme izbora krčme su čudesno vabilo. Kod nas javni službenik Z. . . . prieti i i koji se ne stide predavati same sebe. No kod poštenog Zagorca ne upaljuje ni to. Crno se piše Ivčeviću. Sve, što u Zagori poštena i čestita, sve je za pravaškog kandidata.

Vukovićeva putšestvija. Primamo iz Neretve: Vuković se uzvrpoljio kao mačak u vreći. Vručie mu je izpod nogu te se evo veći puta navraćao u kotar. Kumio, molio, zakinjao sve i svakoga svaki put što došao, a onda bi ponovno tukauo u Beč. Ljudi amo svakako tumače ovo obćljenje Vukovićevo, no ne njemu u korist. Svakim svojim činom Vuković pokazuje, kako ga muka stisla i pritiska. Ono liećanje u Beč svima nekako sumnjivo. Biti će nešto da je u sriedi munita.

Nadopunjak uvodnom članku: Da se vidi lukavost, podmoklost i podpuni sporazum glede Vukovića i Tončića svih starih i novih klicaša, donosimo što njihovo glasilo „Naše Jedinstvo“ nosi, a to je sljedeće: „Odbor je pristao na uslove demokratske stranke, koje je vezala sa pitanjem kompromisa. da se nijejše vit. Vukovića prepušti obćinama izborništva, da kandidaju drugoga kandidata „hrv. stranke“, i da napušta jednu kandidaturu u zadržskom kotaru.“

I evo varke: Obćine će odgovoriti, da nose Vukovića kogu su one već proglasile, a u Zadru će Tončić izaći tobož kao kandidat izvan stranaka. „Hrvatska stranka“ će obojim svim svojim silam poduprieti, a „demokrate“ će nastojati da im pomognu bilo odmah glasajuć za njih, bilo olakšavajuć im uspjeh putem svoje posebno kandidata, tim što bi im omogućili da dodju barem na užii izbor. — U užem izboru eto ih svi svih skupa sa većom snagom i jednođušno proti stranci prava.

Lakrdijaši! Ime vam je „liberalizam“!

O obćinskim izborima u Ljubljani.

O obćinskim izborima u Ljubljani mnogo se ovo dana pisalo po našem novinstvu. No tko više tko manje, prosudjivao je onu stvar dosta neupućeno i sasvim krivo.

Oni su se izbori naime vodili po novom izbornom redu, za koji je najviše radila „Slovenska pučka stranka“. Tobažnji slovenski liberali oko Hribara, Ploja i Tavčara nastojali su iz petnih žila, da novi izborni red, koji se temelji na sasama demokratskoj podlozi i koji daje pravo glasa najširim slojevima naroda, seljaćtvu, svakako ometu.

Po novom obćinskom izbornom redu ušlo je u obćinsko vieće ljubljansko 7 Niemaca. Rađi toga digošje liberali silnu hajku na „Slov. pučku stranku“, okrivljujuć ju, da je ona omogućila pristup Niemcu u obćinsko vieće Ljubljane, koje do onda od njih prostalo bilo. Međutim je cjele ta hajka bila prosta laž i varka. Jer se je konačno, na uhar istine, otkrio ugovor između tih vajnih liberala i Niemca, po kojemu su liberali bili sprvani dati Niemcima ne više 7 viećnika nego 14, a u mnogim drugim mjestima bilo bi s Niemcima dalo po štođod, kako bi se dogovorili. Svrga je ovog ugovora bila, da Niemci i liberali zajedničkimi radom ometu novi izborni red i da potisnu „Slov. pučku stranku“.

No u tom njesu uspjeli. Novi izborni red je proveden, „Slov. p. stranka“ ušla je u obćinu, a zapriećila je svojim odlučnim držanjem, da u obćinu udje 14 Niemaca. Pravi izdajnici naroda bili su dakle liberali. Ugovor podpisan je po Niemcima i vodjama liberala Tavčaru i Hribaru.

Naši dopisi.

Makarska, svrhom travnja 1911.
† Antun vitez Alaćević.

Na 27. travnja o. g. nenadno je preminuo u Makarskoj odlični rodoljub Antun vitez Alaćević, k. bilježnik i posjednik.

I ako mili pokojnik nije bio jakog tjelesnog sustava a poodmakao u godinama, to je ipak njegova nenadna smrt prenerazila naše građanstvo, a nemilo raztuzila njegove štovatelje i prijatelje.

Pokojnik se je rodio u Makarskoj god. 1841. Početne nauke u ono doba narodnog driemeća izučio u rodnom mjestu na talijanskom jeziku. Gimnazijale je pak nauke izučio u Spljetu, od kojih dva zadnja razreda svršio je odličnim uspjehom u Zadru. Po što je pokazivao osobitog zvanja i ljubavi za pravničke nauke, to je g. 1861 pošo u Beč da izučii pravo. Kroz ovo vrijeme upoznao se je sa odabranom kitom odličnih dalmatinskih i banovinskih djaka, a koji su malo kašnje glavne uloge zalgrali pri narodnom pokretu u Dalmaciji. Kao vrstan djak, dobar drug, i vatreu rodoljub bio je izabran predsjednikom hrvatskog akademikčkog društva „Velebit“. Godine 1866 svršii odličnim uspjehom pravničke nauke, i za tim i još intensivnije stade raditi za hrvatsku misao; što u ono doba ljudjinskog burokratizma nije bilo lagan posao.

Radi njegove pronicavosti i rodoljublja bijaše kao mlad čovjek vrlo obljubljen od narodnih prvaka Pavlinovića, Ljubića, i ostalih. Sa rećenim narodnim prvacim mnogo je doprinio g. 1868, da se je ustanovila Makarska Primorska Hrvatska Čitaonica, kojom je bio vriednim i odanim članom, a i zaslužnim predsjednikom sve do smrti. God. 1872 bio je imenovan javnim bilježnikom sa sielom u rodjenoj Makarskoj, a od tada i još bolje počeo je raditi za hrvatsku čistu misao i za narodno osvješćenje. Pokojni Pavlinović u velike ga je cienio i nastojao je, da se g. 1875 primi načelnike časti, i u tom svojstvu radio je mnogo

za moralni i ekonomični procvat naše obćine. Mnogo je doprinio neumornim svojim nastojanjem, da se je g. 1878 probio put preko vletnog Biokova, zvan „Staza“, pa je tom prigodom bio odlikovan vitežtvom.

Radi njegovih umnih, sposobnosti, i djelotvorne ljubavi prema narodu i zavičaju, obnašao je razne časti, kao načelnika, obć. viećnika, a do raspusta obćine i obć. prisjednika, školskog odbornika, člana Javne Dobrotvornosti itd.

Pri ovomšnjim borbam pokojnik je sborm i tvorom vavjek stajao u pravaškim redovima; i s toga je neumjestno svojatanje „Narodnog Lista“, koji neistinito hoće da pokojnika prikazuje kao pristašu današnje hrvatske stranke, dok je njegov rad bio javna odvasta ovamošnjih šarenjaka koji ni pred otvorenim grobom nisu mu oprostiti, već su neprijateljsko stavovište zauzeli i u času, kad osobne i političke razmirice morale bi prestati. Dok pravaško društvo „Makarsko-Primorska Čitaonica“, i „Sokol“ izviesiše zastave na po stiega, dotle šarenjačko-demokratska društva, samozvana „Radnička Čitaonica“, i „Napredno Kolo“ to njesu učinili; dapače razni njihovi pristae nehtjedose ni viencie pri sprovodu nositi; i time najbolje pokazaje kolika je njihova strast. Nezaboravni pokojnik svoje pravaštvo nikad nije taji, a pri obćinskim ovamošnjim borbama više puta je ustmeno i pismeno izjavljiva, da je podpuno solidaran u svemu i po svemu sa radom bivšeg načelnika Klarića. Dakle za što „Narodni List“ hoće da zavarava obćinstvo?

Sprovod pak nezaboravnog pokojnika bio je pravi izljev narodnje ljubavi i štovanja, što je pokojnik u punoj mjeri i zaslužilo.

Vrhom i značajnom rodoljubu, Antunu vitez Alaćeviću, nek je trajna uspomena u narodu!

Iz hrvatskih zemalja.

Novi izbori u Hrvatskoj. Javljaju iz Budimpešte: Banski savjetnik Hervoci boravio je ovo dana u Budimpešti, gdje je sa ministralnim savjetnikom drom. Unkelhäuserom riećno neke hrvatske agende. Kako se iz dobro upućenog vrela javlja, Hervoci donosao je sobom iz Zagreba predloge zemaljske vlade glede raspisa novih izbora za hrvatski sabor, te ih je uručio Unkelhäuseru, koji će ih predložiti grofu Khuenu u svojstvu ministra za Hrvatsku. Grof Khuen da je ove predloge odobrio i kralju u svrhu odobrenja predložio, a kralj da je to odobrenje i podielio. Prema tomu imali bi novi izbori za hrvatski sabor sredinom lipnja biti provedeni. Ne urode li ovi izbori željenim rezultatom, to je vlada odlučila, novozabrano narodno zastupstvo ponovno na neizvjestno vrijeme odgoditi te u kasnije povoljnije doba raspisati ponovno nove izbore.

Intendant Treščec ostaje. Donosimo o intendantskoj krizi u hrv. kazalištu službeno saobćenje: Ban je primio u audienciju intendanta hrv. zem. kazališta g. Vladimira pi. Treščeca Branjskog, koji je usljed događajja sa kazalištnim zborom ponudio svoju ostavku. Ban ostavku nije primio, jer nema za taj povoda, pa će intendant uz povjerenje na najmjerdavnijem mjestu zadržati i nadalje svoju čast. Usljed toga odpadaju same po sebi sve kombinacije, što su se u zandnje vrijeme širile s izvjestne strane po Zagrebu o tobožnjim promjenama u upravi hrv. kazališta.

„Riečki Glasnik“ — dnevnik. U zandjem svom broju „Riečki Glasnik“ javlja, da će odesle izlaziti svaki dan.

Gradski izbori na Rieci. Riečki guverner grof Wickenburg upravio je na podnaćelnika Corsaccia dopis, kojim mu javlja, da se gradski izbori na Rieci imadu obaviti na 15. o. mj. Podnaćelnik Corsaccia savzavo je odmah, čim je taj dopis primio, predstavnikne representante, da se izdadu nuđne administrativne odredbe za izbore.

Passivna rezistencija učitelja u Banovini. U Banovini započeše učitelji pasivnu rezistenciju radi odgode uredjenja učiteljskih beriva.

Štrajk kod riedke tvornice torpeda. Tvornica torpeda na Rieci otpustila je iz nepoznatih razloga 94 radnika, što je medju radničtvom izazvalo veliko nezadovoljstvo. Sudeći po raspoložjenju medju radničtvom drži uprava tvornice, da će doći do štrajka.

Iz grada i okolice.

Kretanje trgovačkih ladja u šibenskoj luci kroz travanj. Kroz mjeseć travanj pripjelo je u šibensku luku 330 trgovačkih brodova sa 69.425 tona.

Gradnja obale. U koliko opažamo, i opet se oteće sa gradnjom obale Makale te bude li ovako išlo, ne će se ni ove godine zgotoviti.

Isto ide i sa obalom ugljena te bi gradnja Makaline obale kao ona od ugljena trajati mogla više od četiri godine. Ovakvu zamernost ne možemo pojmiti, jer se ne da nikako opravdati, te pripominjemo, da bi bilo vrijeme ozbiljno taj p saoz uzeti.

Hrvatska opera u Šibeniku. Ovo dana utvrđene su neke potankosti glede gostovanja hrv. opere u našem gradu. Tako su sporazumno određeni dani predstava i to 23., 24., 25. i 26. ovog mjeseca. Glede repertoira vode se još pregovori.

Ulazne cijene su ove: Parter i lože K 3; djaci i podčestnici K 1.50; galerija K 1.50; naslonjači K 3; sjedalice K 2; sjedala K 1; lože treći red K 6.

Upozorujemo ljubitelje glazbe, da je već preko polovice mjesta za sjedenje razprodano, te da se požuri, ako želi na vrijeme mjesto dobiti. Ulaznice se dobivaju kod knjižara gosp. Ivana Grimana.

Glede izleta Hrvatskog Sokola iz Zadra, čujemo, da će ovo dana prispijeti jedan pouzdanik, e da se sporazumno uklone tehničke poteškoće.

Ribolov. Ribari iz okolice tuže se, da su se početkom ovog mrraka bili obeselili, da će biti obilan ribolov, naprotiv zadnjih dana ih nađe izdale, jer se masa srdela i skuša odalečila od obale.

Krcanje drvla i ugljena. Prispjeli su u našu luku parobrodi „Marietta C.“ i „Giulio Cosulich“, koji krcaju drvle i parobrod „Gilda“, koji krcu ugljen.

Žena propalala mužu. U prošlu subotu odigrala se u Raslinam bračna tragedija. Žena jednog tamošnjeg seljaka svadjala se često sa mužem. Konačno odlučila odbjeći ga i u subotu svoj naum izvede. No muž, koji je svaki njezin korak pratio, prozre njezinu namjeru i pohita za njom. Kad ju dostiže, biesna i pokvarena žena, maši se za oštru britvu iza pasa, mahne jednom i propara trbuh mužu. Stanje preporanog nije očajno, a žena je naravno uapšena.

„Dalmatia“. Parobrodi „Dalmatie“ imadu na nekoliko mjesta da se usred mora zaustave i da čekaju putnike, koji brodicom dolaze. No u ovom čekanju kao da odlučuju pojedine simpatije. Tako nam se iz Zlarina tuže, da parobrod čeka i preko vremena, ako se koji „gospodičić“ ima ukrcati, a radi li se o tečaju ili Hrvat, onda se kapetanu sve u šesnaest žuri. Ovoliko na znanje.

Tužbe. Mnogi posjednici i težaci tuže nam se, da zemljišno-vjersijski zavod ili odbija njihove molbe za zajam ili im podjeljuje tako niske svote, koje podnipošto ne odgovaraju procjeni. Nama se čini, da ovo nije u redu i da bi zavod morao doći u susret težacima, a osobito oko obnove vinograde u čemu leži pravo bogatstvo zemlje, a tim i jamstvo zavoda naprama trećima. Ovoliko na danas.

Promaknut i premješten. Vrlj patriota, brat Slovenac Antun Pipan kurat vojnički na ratnoj ladji Schwarzenberg u Mandalini bio je ovih dana promoviran na nadkurata i u istom svojstvu premješten u Pulj. Mjesto njega dolazi Antun Jarc, isto Slovenac.

Razdaja gospodarskih potrebština. Kolarska gospodarska zadruga razdala je svojim članovima prošle sedmice 980 vreća sumpora, 6000 kg. galice i 152 kg. gumenih trakova uz veliki broj ostalih potrebština.

Vrieme i nošenje loze. Iza obilate kiše nastala su vremena dosta prikladna za lozu koja obilato nosi ove godine. Ovih dana započimlje zeleno naviranje, a po onom što smo izvještali navrnuti će se ove godine u našoj okolici preko 3 milijuna navrtaka.

Povrtljarska zadruga u Vodcama. dobit će sa namjestništva, kao podpomoć: 6 zalivača, 8 motika, 8 lopata, 8 grabalja, 4 vile, 8 klika od 1x1.50 m², 96 prozora za klika 40x28.5 m², 400 klg. amon. pepel. super. i K 2.20 u novcu za nabavu potrebitog materijala i uređenje gnojšta.

Plesna škola g. M. Katarivasa započinje sutra u četvrtak u 8 sati na večer u prostorijama „Sokola“. Toliko na znanje zanimanim.

Dr. med. Warschauer, član akademije znanosti u Krakovu ocienio je kako sledi: Prirodna Franje-Josipa gorka voda meni je već mnogo puta upotrebljavana, uvijek kao jedno vrlo pomagajuće, odstranjajuće liekovito sredstvo pomoglo. Franje-Josipa vodu mogu kao najbolje sredstvo preporučiti. — Dobiva se u ljekarnama i drogarijama.

HRVATI! KUPUJTE ŽIGICE „SV. ĆIRILA I METODA!“

Pokrajinske vijesti.

Zabranjena arbanaska skupština u Zadru. Već od nekoliko stoljeća unatrag nalazi se kraj Zadra malena arbanaska kolonija u mjestu Arbanasima.

U nedjelju hitjedše ti arbanasi obdržavati skupštinu, da izjave svojoj braći u Arnautuku svoje simpatije i da se za borcu u arnautskom ustanku sakupe prinosi. Redarstvo je tu skupštinu zabranilo, navodno poradi toga, jer se pronela viest, da ovi Arbanasi kao austrijski podanici spremaju dobrovoljačku četvu za ustanak u Arnautuku. Medjutim svi ti Arbanasi najodlučnije poriču i vele, da spomenuta skupština nije imala druge svrhe nego svojoj braći izraziti simpatije.

Vjenčanje. U Makarskoj udala se gdjica. Marija pl. Ivanišević za gosp. Gašpara Bolko-ovića. Čestitamo!

Namjestnik Nardelli povratio se je iz Beča.

Razne vijesti.

Svietski Pariz. Pod imenom „Pariz Mondial“ ustrojeno je u Parizu, kako javlja trgovačko-obrtnička komora zagrebačka, jedno dioničarsko društvo sa glavnicom od 43 mil. fr. i zadaćom, da mu unapredjuje uvoz i izvoz robe na cijeloj kruglji zemaljskoj. U tu svrhu podignut će društvo na jednom od najljepših boulevarda veličanstvenu izložbenu palaču, uređenu svim modernim trgovačko-poslovnim pomagalima, te će u njoj podržavati zbirku uzoraka robe i izuma iz cijeloga svijeta. U izložbi moći će učestvovati svaka tvornica ili tvrdka, koja će uz uzorke robe stavljati upravi na raspolaganje cjenike i druge podatke, koji su potrebni za sklapanje trgovačkih poslova i to uz godišnju paušalnu pristojbu od 400—500 franaka. Poduzeće pokretati će za izložbu veliku reklamu na sve strane svijeta, te uživa podporu svih nadležnih krugova u Francezkoj.

Smrt ministra Hieronymia. Magjarski ministar trgovine Hieronymi, koji je prije nekoliko dana teško obolio, umro je u četvrtak posle podne u 4 i tri četvrt sata u 75. godini. Viest o smrti ministra trgovine Hieronymia vanredno se dojmila u narodnoj stranci rada. Vlada i članovi obdržavali su konferenciju, u kojoj su bili prisutni svi ministri, ministar predsjednik grof Khuen Hedervary i predsjednik peštanskog sabora. Na konferenciji se razpravljalo o detaljima svečanog pogreba ministrovog. Hieronymi ukopan je na trošak zemlje. Svečani sprovod ministra Hieronymia bio je u subotu te je polazio iz „Narodnog muzeja“. U ime narodne stranke rada držao je grof Stjepan Tisza nadgrobno slovo.

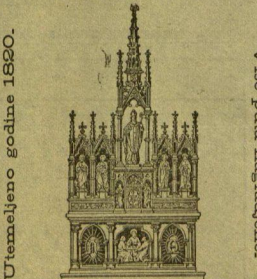
Hieronymi rodio se je 1. listopada 1836. u Budimu.

Ministar predsjednik Bienerth kondolirao je u ime austrijske vlade prigodom smrti ministra trgovine grofu Khuen-Hedervaryu i ugarskom ministarstvu.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.) Vlastnik, i izdavatelj i odgovorni urednik: Josip Drezga.

Uspješno je oglašivati u „Hrvatskoj Rieči“!!!

INSAM & PRIMOTH
St. Ulrich, Groeden (Tirol).

Svibanjska pobožnost i blagdan Srca Isusova.

Ilepi za, uspomenu izradjeni kipovi DJEVICE MARIJE i PRESV. SRCA ISUSOVA umjetnički iz drveća izradjeni i polyhromirani.

Osim toga sve crkvene umjetničke radnje.

Katalog badava i franko. Naručite i pakovanje izvršuju se franko.

Vaše zdravlje

čete održati! Vaše slabosti i boli izčeznuti. Vaš vid, živci, ojačat će se, vaše spavanje biti zdravo, a sveobće raspoloženje se opet uzpostavlja, ako pravi Fellerov Fluid m. d. M. „ELSAFLUID“ upotriebite. 12 bočica na pokušaj stoje 5 K franko. Proizvadžać je samo ljekarnik: E. V. Feller u Stubičci, Elsatrg 64. (Hrvatska).

Hrvatske narodne poslovice

uredio V. J. Skarpa, cijena knjizi broširano K 5—, a uvezano K 6—, nabavlja se kod „HRVATSKE TISKARE“ u Šibeniku i u svim knjižarama.

PRODAJA POSJEDA.

Prodajem cijeli posjed nalazeći se na Mostinama u površini 282 H-a i to: oranice 235 H-a, livade 28 H-a, vinograda 8 H-a ili okruglo 35.000 loza na američkoj podlozi, voćnjaka, vrtova, pašnjaka, šume, itd. sa gospodarskim zgradama, raznovrstnim mašinama, poljodjeljskim alatom, blagom itd. Oranice i livade su kvalitativno prvoga reda i osobito zgodne za parcelaciju. Sav posjed je na okupu, a glavne zgrade na križanju od 5 glavnih čest. Radnih sila u izobilju i sasvim jeftino. Potanje obavijesti daje vlastnik.

FILIP SINOBAD
Skradin, Dalmacija.

Tiskanice

za občine i župske urede — dobivaju se — uz vrlo nisku cijenu u Hrvatskoj Tiskari - Šibenik

POKUČSTVO
SOLIDNO I URUSNE IZRADBE
MOŽE SE DOBITI UZ VEOMA
NIZKE CIJENE SAMO UZ DOBRU
POZAMAT - TVRDNJE
A. DELFIN - ŠIBENIK
TAPETARSKA I DRVOUJELSKA
RAUČA UTEM. GODINE 1839.

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“
uzdržava od 1. maja 1911. sliedeće glavne pruge:

Trst—Metković A (poštanska)
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati posl. podne
povratak svake subote u 6 sati prije podne.

Trst—Metković B (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati poslie podne;
povratak svake sriede u 6 sati prije podne.

Trst—Metković C (poštanska)
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati poslie podne;
povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst—Korčula (poštanska)
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati poslie podne
povratak u ponedjeljak u 6 sati prije podne.

Trst—Šibenik (poštanska)
Polazak iz Trstasvake sriede u 5 poslie podne;
povratak u utorak u 6 sati prije podne.

Trst—Metković D (trgovačka)
Polazak iz Trsta svake nedjelje u 3 sata pr. pod.
povratak svake nedjelje u 2.30 poslie podne.

Trst—Vis (trgovačka)
Polazak iz Trsta u petak u 5 sati poslie podne
povratak svaki četvrtak 8.30 prije podne.

VELIKA ZLATARIJA
GI. PLANČIĆ
Vis—STARIGRAD—Velaluka

Jzvauredna prigoda kupnje!
Podpisana tkaoica ima na raspoloženje 80.000 komada razne tkanine za izvanredno snižene cijene, koje franko odošlje:
kanafas laneni 120 cm široki K 1.25 za m.
" pamučan 120 " " " 1.05 " "
" " " " " " 1.15 " "
" " " " " " 0.94 " "
platna I " " " " " " 0.97 " "
" II " " " " " " 0.86 " "
" III " " " " " " 0.79 " "
šifon pamučni 80 " " " " " " 0.75 " "
platno pamučno 140 " " " " " " 1.25 " "
" " " " " " 1.45 " "
" " " " " " 1.65 " "
" I laneni 90 " " " " " " 1.50 " "
" II " " " " " " 1.60 " "
" III " " " " " " 1.15 " "
džepni rubčići " " " " " " 1.50 tucet
Tko naručiva u velikom dobiva 10% popusta.
Jaroslav Kocian
-- Tkaonica i odpravništvo --
Kronove u Met. (Česka).

Najsavršeniji gramofoni i ploče
sa svakovrstnim komadima osobito hrvatskim providjeni znakom „Andjoo“
Dobivaju se u knjižari i papirnici:
IVAN GRIMANI
ŠIBENIK, GLAVNA ULICA.
Šalje na zahtjev cjenik i popis komada badava.

Eugen Pettoello
Pribor satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineskih srebrarija žlica, viljuška i noževa.
Zajamčena izradba sa 90 grama čistog srebra.
Pečata.
Svake vrsti rezbarije u kojoj mu drago kovini.
Bogati ilustrovani cjenik. Tvorničke stalne cjenke.
Šibenik, Glavna ulica, br. 128.

Okrepljujuće sredstvo za želudačne slabosti
zanim za takove, koji su si poremetili djelovanje želudca, bilo prehladom ili neumjerenošću, bilo uživanjem slane, teško probavljive, prevrue ili prehladne hrane, te si time navukli grčeve, nadimanje i razne želudačne bolesti, na-
Baldrianum dr. Engel-a
osobitu pomoć.
Baldrianum pomaže osobito u začetku bolesti, jer predursede teške posljedice kao bezasnici, vrtoglavicu i druge preznake nervoznosti.
Baldrianum je učinjen od najboljeg Samos-vina, djetalnog korenja te sliodorče od trešnje i mamine. Poradi svog sastavka čini Baldrianum re-dovitu stolicu i okrepljuje uobće cijeli organizam. Budući da ne sadržaje nikakovih štetnih sastavaka, mogu ga bez pogibijli, koli slabi bolestnici toli djeca, bezbrizno upotrebljavati. Uzima se u jutro i u večer mala žličica. Dječji i slabična razrijeđuje se toplom sladomnom vodom. Dobiva se u ljekarnama Šibenika, Skradina, Drušna, Tiesna, Biograda na moru, Benkovca te cijele Dalmacije velika boca 4 K, manja 3 K.
Ljekarne u Šibeniku razaihlaju 3 i više boca Baldrianum Dr. Engela uz snižene cijene po cijeloj Austro-Ugarskoj.
Pazite na patvorine!
Traži se jednostavno:
Baldrianum Dr. Engel-a.

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralka DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2.000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČKI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTU KURENTU
I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA
INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA V. IEDNINE. DE-
VIZE SE PREUZIMLU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA
SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE
- - - BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE. - - -

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERET-
NICE, ZALOŽNICE, SREĆKE, VALUTE, KUPONE.
PRODAJA SREĆAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE.
OSJEGURANJE PROTIV GUBITKU ZRIEBANJA. REVI-
ZIJA SREĆAKA I VRIEDNOSTNIHPAPIRA-BEZPLAT-
- - NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA. - -

Velika tvornica tjestenine i mlinice za raznu hranu.

Pomoću najmodernijeg motora
proizvadjia svake vrsti ovog je-
stiva od najboljeg marseijskog
griza kao i od dobrog i najfinijega
::: pšeničnoga brašna. :::

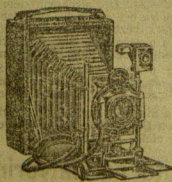
Tvrđka Ivan Šupuk i brat
Šibenik

Knjižara i papirnica

Ivana Grimani-a - Šibenik

preporuča p. n. občinstvu svoj veliki izbor hrvatskih, njemačkih, taljanskih i
francuzkih knjiga, romana, slovnica, rječnika, onda pisacih sprava, trgovačkih knjiga,
uredovnog papira, elegantnih listova za pisma i razglednica. Prima predplate na sve
hrvatske i strane časopise uz originalnu cijenu sa tačnim i brzim dostavljanjem
u kucu — Velika zalaha svakovrstnih toplcmjera, cviker-naočala od najbolje vrsti
leća u svim gradacijama.

Vanjske naručbe obavlja kretom pošte.

Skladište fotografiskih aparata i svih nuzgređnih potrebština. — Preuzimlje naručbe
svakovrstnih pečata od kaučuka i kovine. — Skladište najboljih i najjeftinijih
šivaćih strojeva „Singer“ najnovijih sistema.

Velika tvornica voštanih svieća na paru Vladimir Kulić - Šibenik

Preporuča svoje proizvode p. n. gg. župnicima, crkvinarstvima
i bratovštinama.

Nagradjena prvovazrednom diplomom i zlatnom medaljom
na rimskoj izložbi poljodjelstva i obrtnih proizvoda.

Hrvati! Pomozite „Družbu sv. Ćirila i Metoda“!

TVORNICA PAPIRNATIH VREĆICA

- ANTE ZORIĆ — ŠIBENIK — (DALMACIJA). -

Tvornica je uredjena sa svim potrebnim strojevima
Izradjuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama.
Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste.
Ciene su vrlo umjerene, te domaći potrošioći ne će
imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe.
se iz vana.

- - NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. - -

NAJBOLJI NAMJEŠTAJI SNAGE

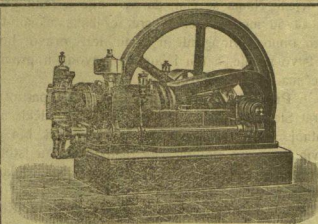
kao što su motori na plin (gas), beuzin, žestu, kamenu i sirovo ulje, na mrašvi plin,
za obrt. poljodjelske i električne namještaje snage proizvadjaja

Draždjanska tvornica

- - motora na plin - -

(A. G. Dresdner Gasmotoren-Fabrik)

Tražite cijenike i proračune badava.
Dopisivanje hrvatski, taljanski, njemački i
slovenski.

Izključivo glavno predstavništvo, kamo valja upravitli sve upite:

EMANUEL i OSKAR KRAUS

Tehnička poslovnicu TRST, Via San Nicolo 2/c.

HRVATSKA TISKARA

(Dr. KRSTELJ i drug - ŠIBENIK)

IZRADJUJE SVE TISKARSKE PO-
SLOVE VRLO UKUSNO, A UZ NAJ-
- - UMJERENIJE CIENE. - -